

IZHAJA VSAK DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poslaniški štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Navežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELFON št. 11-57.

Optimisti na vseh koncih in krajih.

Važnost Masarykove vloge.

Sam optimizem vespovsod.

DUNAJ 19. (Izv.) Tukajšnji politični krogi sodijo mednarodni položaj optimistično. Jugoslovani so prepričani, da se bo avstro-srbski spor mirno poravnal, ker so glavne ovire že pojasnjene. Sedaj je še samo srbsko vprašanje o pristanu na potu. Gre o tem, da-li se naj nevtalizira kako albansko pristanišče ali pa naj dobe Srbi svoje na lastni zemlji. Tudi v Parizu in Londonu sodijo položaj optimistično.

Glede londonskih mirovniških pogajanj si kajpada ne zakrivajo premnogih ovir. Vendar je pa Turčija že baje privolila, da se pogaja z Grki. Današnja sejo mirovne konference so odgodili do sobote, ker turška vlada svojim delegatom tozadevno še ni poslala točnih direktiv.

Konferenca poslanikov.

LONDON 19. (Izv.) Konferenca poslanikov se posvetuje še samo danes in jutri, potem pa bo odgodena do po božiču. Koncem tedna bo izdana uradna nota o poteku posvetovanj.

Mirovna konferenca bo torej uspela?

BEROLIN 19. (Izv.) „Lokal-Anz.“ poroča iz Londona, da je dosedajni potek konference poslanikov zadovoljiv. Sestali se pa bodo poslaniki zopet, ko bo znan rezultat mirovne konference. Toliko je pa že danes gotovo, da se ni bati novih zapletov med balkanskimi državami.

Grška baje glasom dogovora ne podpiše premirja.

LONDON 19. (Izv.) Balkanski delegati so izjavili, da je čisto v njihovem smislu, da Grška ne podpiše premirja. Možno je namreč, da se mir ne sklene in zato je dobro, da se vzdrži blokada egejskega obrežja in tako prepreči izkrcanje turških čet, došlih iz Male Azije. Po železnici pa Turčija itak ne more prav prevažati vojaštva. Razven tega pa preprečuje grška flota aprovizacijo Carigrada s premogom, ki ga začenja zmanjkovati.

Velevažna uloga prof. Masaryka.

DUNAJ 19. (Izv.) „Corriere della Sera“ poroča z Dunaja, da se je bil prof. Masaryk, ko je šel v Belgrad nekako posredovati v avstrijsko-srbskem sporu, najprej napotil k avstrijsko-ogrskemu poslaniku Ugronu in šele potem k Pašiću, ki je bil zelo rezerviran. Šele ko je Masaryk že hotel odpotovati, ga je Pašić povabil in ga je prosil, da naj javi avstro-ogrskemu ministru za zunanje zadeve, grofu Berchtoldu, da je Srbija spravljiva in mu je za spravo navedel pogoje. Ti so:

- 1.) Srbija bo naročila ves material za nove železnice v Avstriji.
- 2.) Vsa posojila, ki jih bo Srbija najemala po miru, bo placirala na Avstrijskem.
- 3.) Srbija bo vedno upoštevala avstrijski kapital in mu dajala prednost.
- 4.) Prva trgovinska pogodba, ki jo bo Srbija z Avstrijo sklenila, bo za to izvenredno ugodna.

Če sprejme Berchtold te pogoje, je rekel Pašić, bo prišel on (Pašić) sam na Dunaj in se bo osebno pogajal, če pa ne, bo pa Srbija povzročila, da bo Avstro-Ogrsko bojkotiralo ves Balkan.

Berchtold je pogoje odklonil in to je šel sedaj javit prof. Masaryk v Belgrad.

Avstrija je torej zaščitnica mira.

DUNAJ 19. (Izv.) „Fremdenblatt“ piše, da se pri konferenci poslanikov in pri pogajanjih vedno bolj čuti, da imajo vsi nado, da bode možno vzdržati mir in da pri tem nič ne izdajo napadi raznih listov na Avstro-ogrsko, ki baje izziva. Takih trditvev glede Avstro-ogrške nikdo ne verjame — pravi list — ker naša država se ne ponaša izzivalno, nego samo neprestano čuje in gleda, kako se pripravljajo sosedne države. Dasi bode morala konferenca premagati še marsikako oviro, je vendar upanje, da se evropski mir ne bo kalil, vedno močnejše in to zaslužno je pripisati Avstriji, ki si prizadeva, da ne bi žalila razburljivih sosedov.

Bourgeois ne sprejme kandidature.

PARIZ 19. (Izv.) Včeraj se je javila pri Bourgeoisu skupina socialistovskih radikalcev in še pred njo ministriški predsednik. Oboji so Bourgeoisu prosili, naj kandidira za predsednika republike. Bourgeois je pa kratkoma odklonil prošnjo, rekši, da za tako mesto ne bi bil zmožen.

Tuga propaganda v Mandžuriji.

PETROGRAD 19. (Izv.) Fjuncin, Juančikajev svetovalec, je prišel v Mukden, da na licu mesta prouči, koliko je resnice na vesteh, da hočeta Rusija in Japonska Mandžurijo anektirati. Ruska agitacija se še vedno širi in agitatorji pravijo ljudstvu, da gotovo pride do vojne med Kijno in Rusijo. Trgovci bojkotirajo rusko blago.

Dunajski župan je odstopil.

DUNAJ 19. (Kor.) Župan dr. Neumayr je poslal davi podžupanu dr. Porzerju pismo, s katerim mu javlja, da z ozirom na v zadnjem času nastali položaj ne more več ostati župan svojega rodnega mesta. Podžupan dr. Porzer je takoj prevzel vse županske posle. Ob 3 popoldne se sestane meščanski klub k seji.

Boj za dunajski županski stolec.

DUNAJ 19. (Izv.) Komaj je radi umazanih afer odstopil župan dr. Neumayr, že silijo na njegov stolec sloviti Weiskirchner, podžupan Porzer in Stelner.

Dr. Neumayrjeva afera.

DUNAJ 19. (Izv.) Tekom današnje seje v zbornici so izročili parlamentarca dr. Schumelerja, ker ga toži bivši župan dr. Neumayr. Ex-županu zna še to slano hoditi, ker ko bo pred sodiščem reševal svojo čast, bo Schumeler nemara razkril vse njegove afe.

Vojaški vikar — škof.

DUNAJ 19. (Kor.) „Fremdenblatt“ je izvedel, da je papeška nuncijatura javila vojaškemu vikarju Bjeliku, da mu je papež podelil škofovsko dostojanstvo. Kanonski

Ko je stavec izvedel to, je bil popolnoma prepričan, da je vse resnica, kar je pripovedoval Dumić. In bil je tako jezen in razburjen, da je še ob desetih zvečer poslal v Ivanovo stanovanje vprašati, ali je doma. Celo noč ni zatisnil očesa, ves besen in ves razjarjen na Ivana.

Zjutraj je bilo prvo, da ga je poklical k sebi.

— Ali ti je lamskega leta povedal oče vsebino pisma, ki sem ga mu pisal zaradi tebe? — je začel konziljar.

Ivan je začudenja odprl oči in kar strmel v strica. Tako mu je bilo prvi trenutek to vprašanje nepojmljivo.

— Kaj mislite?

— Mislim — mislim, da si nehvaležen, da se očitno upiraš meni, da si puntar, jakoblinc, da sramotiš naše ime, da imaš najraje preproste ljudi in ne hrepentiš po ničemer višjem, z eno besedo: jaz sem popolnoma nezadovoljen s teboj — je spustil stavec svojo latinsko filipiko na Ivana.

Ta se je zdrznil, vendar pa je premagal svojo trenutno razburjenost in mirno vprašal strica, kaj mu daja povod, da govori tako z njim.

— Glej, glej ga ti! Že to tvoje vprašanje dokazuje, kdo si in kaj si. Ali se tako govoriš sivi glavi? In hočeš ti vedeti za povod — e, lahko zanj.

In stavec je začel zmešano in kakor na dušek pripovedovati vse, kar je slišal od Dumića.

proces se izvrši v ponedeljek pri nuncijaturi.

Grški avijatik nad Janino.

ATENE 19. (Izv.) Od armade iz Epira došlo vesti pravilo, da se je včeraj vršil ljut boj med grško artilerijo in turško v utrdbi Bizami. Poročnik Mulusis je vzletel nad Janino in Bizami in je bil cilj turškim kroglijam, za katere se je maščeval z bombami, ki jih je metal med Turke. Dasi je bil aeroplan nekoliko poškodovan, je avijatik vendar srečno došel na zemljo.

Nesreča v premogokopih pri Dortmundu

DORTMUND 19. (Izv.) Do sedaj so našli kot žrtve nesreče v premogovih jami vsega skupaj 48 mrtvih delavcev.

Bivši predsednik združenih držav — profesor.

WASHINGTON 19. (Kor.) Bivši predsednik severoameriške republike, Taft, je sprejel profesuro na univerzi in bode nastopil službo z novim letom.

Ameriška odredba glede izseljencev.

WASHINGTON 19. (Izv.) Zbor narodnih zastopnikov je sklenil, da odslej ne sme stopiti nobeden izseljenec na ameriška tla, ki je nad 16 let star, pa ne zna čitati. Izjemo delajo le oni, ki jih radi vere preganjajo.

(To so torej Židi, izlasti ruski — Ur.)

Državni zbor.

Zakon o vojnih dajstvih je sprejet.

DUNAJ 19. (Izv.) Po 55 ur trajajoči seji in po kompletnem glasovanju, ki je trajalo cele 3 ure, je zbornica po odklonitvi dveh predlogov manjšine sprejela zakon o vojnih dajstvih v smislu justičnega odseka.

Stranke vladne večine.

Vladne stranke pa se niso upale sprejeti tretjega čitanja, ker bi bilo dvotretjinske večine, ki bi bila potrebna. Vršilo se bode to torej jutri. K zanesljivi vladni večini spadajo nemški nacionalci, krščanski socialci, Poljaki, Rumuni, Italijani in pa Šušteršičev slovenski klub. Ta večina je preglasila vse predloge za zboljšanje zakona, a morala se je truditi, da je vzdržala disciplino.

Slovenski klub je rešil vlado.

Pri glasovanju, da-li spadajo oni, ki so zavezani k vojaški službi, tudi pod vojaško disciplino in sodbo, bi bila vlada skoro propadla, kajti le 224 poslancev je glasovalo za predlog, 201 pa proti in glasovnemu razmerju Šušteršičevih pristašev se ima vlada zahvaliti, da je prodrla.

Štiri struje med Jugoslovani.

Razmetanost Jugoslovancev nudi malo vzpodbudno sliko. Oni se dele na štiri skupine. Vsi Dalmatinci, tudi pravaši, so proti vladi, istrski pristaši Šušteršičevi so se absentirali, napredni Slovenci so glasovali za predloge manjšine, ker pa ti niso bili sprejeti, so se izjavili za večino predlogov justičnega odseka, slovenski klerikalci so se pa izjavili proti vsakršni spremeni. — Danes se je povdarjalo, da je sloge krvavo treba, ker če bi v važnih zadevah bili edini, bi si v državi lahko izvojevali ugled, ki jim gre.

Gostinčar in Bugatto.

Posl. Gostinčar je na to začel govoriti

— Ali moreš reči, da to ni resnica? — je vprašal nazadnje.

— Vse je resnica. Samo vi sodite z napačnega stališča. Priznavam, da sem zvest pristaš grofa Janka Draškovića. Moje mnenje je pa, da ni vreden, da ga hrani domovina, kdor ni zanj.

— Tako? Jaz prvi nisem zanj! Jaz — da bi bil pristaš onega zapravljiva, ki se je spomnil te svoje domovine, ko je vse za pravil v tujini! Torej — praviš tudi zame isto?

— Rekel bi to za svojega očeta! Je odgovoril odločno Ivan.

Stavec je zbesnel. Ozmerjal je Ivana, kakor dečka, mu grozil sedaj tako, sedaj tako, ga potem začel rotili, naj opusti te neumnosti; utopi je, ki morejo pač navdušiti laičanske „totske“ glave, ne morejo in ne smejo pa najti odziva pri Hrvatih, ki so gospodje v svojem domu in imajo svojo konstitucijo.

— O tem se ne bova prepirala. Prepričan sem, da je tako dobro, kakor mišlim in delam, nisem pa otrok, niti slabč, da bi mogel misliti sedaj tako, sedaj zopet drugače.

— Pusti in neha! Pomisli, da tako ne dosežemo baronstva, a to je moja želja, za katere uresničitev sem delal vse svoje življenje in vse pripravil, sedaj pa mi prihajaš ti in pokvariš vse! — je rekel stavec z naravnost glinjenim glasom.

— Jaz ne hrepim po tem, pa tudi ne

in takorekoč obstruirati. Povod mu je dalo dejstvo, da je proračunski odsek sklican za nocoj k seji, dočim bi on rad, da bi se razpravljalo vse to v polni zbornici. Sklenjen pa je bil takoj kompromis in seja odseka se ne vrši.

Posl. Bugatto je v imenu Italijanov obžaloval, da je zbornica izgubila toliko dni radi debate o vladnih predlogih, dočim za italijansko univerzo nima časa. Rotil je zbornico pri vsem, kar mu je bilo in drago, a vse ni nič zaleglo.

Ob 7 zvečer je seja končala.

Program zbornice.

Sedaj je še na programu tretje čitanje o vojnih dajstvih, predloga o provizoriju poslovnega reda in službena pragmatika.

Jutri popoldne se sestane proračunski odsek, ki hoče premagati obstrukcijo s trajno sejo. Morda se priklonijo slovenskim obstrukcionistom tudi Rusini.

V soboto zbornica ne bo zasedala, sicer pa bode do ponedeljka za vsako ceno obravnavan provizorij v proračunskem odseku. Pravilo, da se bode zbornica 3. januarja zopet sestala.

Civilnega zakona ne marajo.

DUNAJ 19. (Izv.) V gospodski zbornici je Grabmayr predlagal, da se naj uvede v Avstriji civilni zakon, a razni dostojanstveniki, na čelu jim škof dr. Nagl, so ogorčeno protestirali proti temu.

Pismo iz Srbije.

Belgrad, 18. decembra.

Korektno stališče srbske vlade. — Srbske pritožbe zaradi avstrijskih nepravilnosti proti Srbiji. — Opomin Turčiji, naj se varuje „priateljstvo“. — Novi grški poslanik. — Kralj v madjarski bolnišnici. — Moratorij se podaljša. — Bolgarski častniki v Belgradu. — Za rdeči križ. — Solunska železnica. — Spominška knjiga drinopoljska.

Srbska vlada je pozvala vse glavne urednike belgradskih časopisov, da naj gledajo nato, da njihovi listi v teh nejasnih časih ne priobčujejo alarmirajočih vesti in da kolikor mogoče moderirajo svoj ton in način pisanja o sosednji monarhiji in to prav posebno v polemikah z dunajskim in budimpeštanskim časopisjem. Včeraj je bil zaplenjen „Pijemont“ zaradi članka, ki je bil nekoliko ostrejši. Kakor je torej razvidno iz vsega tega, se srbska vlada trudi z vso resno vneto, da ostane vzlic hujškanjem raznih dunajskih in budimpeštanskih listov, ki so z raznimi izmišljenimi in naravnost zlaganimi aferami hoteli kar revolucijonirati avstrijsko javno mnenje proti Srbiji, strogo korektna in ne da niti najmanjše priložnosti za kake rekriminacije ter pazi na to, da prepreči vsako malenkost, ki bi se mogla smatrati za provokacijo.

Vzlic temu prizadevanju srbske vlade, da se ni zgodilo prav nič, kar bi moglo morda dati povod za kak nesporazum, pa je sama vladna „Samouprava“ zadnje dni vendar priobčila razne pritožbe o aretacijah srbskih podanikov na južnem Ogrskem, o manevrih vojnih ladij in podobnih stvareh, opozarjajoč pri tem merodajne faktorje v monarhiji na te dogodke z željo, kakor pravi, da s tem pripomore do korektnosti

vem, ali bi hotel sprejeti ta naslov. V devetnajstem stoletju — človek je res smešen....

— Oh — ti framason, ti iluminator, ti jakoblinc! — Res, prav je imel Dumić — za to slavolirsko gramatiko se skrivajo popoinoma druge stvari! — je krknil Kotromanić in skočil čisto zraven svojega stričnika. Torej ti ne bi sprejel naslova? — je rekel posmehljivo potem pa zapadel v neki elegični ton, v katerem je začel bolj zase tožiti o divjaštvu današnje mladine in da mu lastna kri hoče v prah in pepel razrušiti zgradbo, ki jo je zidal vse svoje življenje.

— Ne delam in ne želim tega sam zase; — je nadaljeval stavec — jaz hočem naše slavno — v zgodovini znano ime povišati na tako mesto, kakor mu gre. A kako stojimo danes? Menda ti je vendar znano, da kako takole kmetsko plemenitašče a la Budrac ali kak „plemenitašeni“ Berger ali Cverger misli, da ima pravico dvomiti o našem plemstvu. Samo moje veliko premoženje, odvetniška zmožnost tvojega očeta, aristokratski položaj moje pokojne soproge, edino le to je pomagalo, da se niso drznili odrekat nam plemstva in odzema nam naših posestev. Drugače bi bilo tako, in to veš, kaj je človek pri nas, ako ni plemić. Vprašaj svojega prijatelja doktorja Ludvika, k' ga je pokojni Ivica mogel dati izšibati, pravim ti, izšibati, ker ni plemić.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaaver Šandor Gajaleki. — Prevel A. E.

— No, jaz ga že pokličem k redu! — je vzkliknil Kotromanić, ko je končal Dumić in se zagledal v starčevno lice, kakor da vprašuje: — pa kaj praviš na to sedaj?

— Pa tudi morete. Končno imate pravico zahtevati, da pazi na vaše zahteve. Jaz bi mu čital lekcijo. Nočem se mešati v vaše privatne stvari, toda dovolite mi, da sem jaz na vašem mestu, jaz bi mu popolnoma resno, kategorično rekel: Ali hočeš, sinko, tako, ali pa bom jaz v oporoki drugače. V ostalem sem vam že pravil enkrat, da bi mu rekli tako. In ko bi me bili ubogali, danes bi gotovo že kot baron sedeli v magnatski zbornici.

Dumić je še dolgo časa ostal pri Kotromaniću, a ko je odšel, je bil stavec tako jezen na Ivana, da je sklenil še tisti večer napraviti red. Razposlal je vse sluge, da ga iščejo po Požunu in mu sporoče, naj pride takoj domov. Po nesreči je Ivan ravno istega popoldneva odšel z nekoliko mladimi Slovaki in Srbi na izlet v okolico. Tako ga sluga niso mogli najti, izvedeli so pa v kavarini, da se je v družbi „Totov“ odpeljal na izlet.

odnošaje in s tem prepreči neljube incidenti, ki ne morejo voditi do nikakega resnega cilja, vendar pa lahko povzročijo resno škodo.

„Samouprava“ pravi, da Srbija ni dala nikomur stvarnega povoda za napad, temveč čaka mirno sodbe Evrope, prepričana, da je to edino, kar mora storiti v današnjih razmerah. V njenem vedenju ni absolutno nič izzivalnega.

Vladni list opominja nadalje Turčijo, naj ne posluša svetov onih svojih prijateljev, ki so se vedno le okoriščali z nesrečami Turčije, in kaj ne išče rešitve v izzivanju splošnih zapletov, ker mora po takih zapletih vedno kdo plačevati račune in ta nekdo je bila dosedaj vedno Turčija. Balkanci nimajo česa več iskati od Turčije, ker so osvobodili vse svoje brate, pač pa imajo največji interes na tem, da z ostankom Turčije vzdržujejo najživahnije vezi, kar se pač ne more reči za vse današnje prijatelje Turčije.

Danes je bil na posebno slovesen način sprejet v svoji nastopni avdienci pri kralju novi grški poslanik.

Kralj Peter je posetil danes bolnišnico sv. Save, v kateri deluje madžarska pomožna misija. Sprejel ga je avstrijsko-ogrski poslanik Ugron in mu je predstavil zdravnike, s katerimi se je kralj pogovarjal zelo prijazno.

Moratorij se po zagotovilih poučenih krogov podaljša še za tri mesece.

Več okrevajočih bolgarskih častnikov prihaja neprestano v Belgrad, kjer jih njihovi srbski tovariši in sploh vse meščanstvo sprejema kar najljubezniveje ter jih pogostje kakor najdražje prijatelje in brate.

Narodni srbski odbor v Ameriki je zbral za rdeči križ 173.000 dinarjev.

Včeraj je odšel na skopeljsko-solunski železnici prvi direktni voz iz Skoplja za Solun. Tarifi iz Bistolja do Soluna ostanejo za sedaj isti, kakor so bili pod turško vlado.

Poveljništvo druge armade pod Drinopoljem zbira podatke za napravo spominske knjige, o vseh padlih, ranjenih in obolelih srbskih vojakih pred Drinopoljem. Stroške izdaje je prevzela bolgarska vlada. Jutri se proslavi tu imendan ruskega carja.

Važne izjave ruskega ministrskega predsednika Kokovceva.

V seli ruske dume dne 18. decembra t. l. je ministrski predsednik Kokovcev razvil obširen ekspozé o nalogah, ki čakajo dume glede spopolnitve notranje socialno-politične organizacije Rusije, glede potrebnih sredstev za obrambo domovine in glede stališča Rusije napram sedanjim dogodkom na Balkanu. Posebno te poslednje izjave so vevalek tuvalne in pomembne. Iz njegovih izjav posnemljemo:

Zakonodajna naloga dume, je, da išče novih poti za spopolnjenje socialno-politične organizacije Rusije na podlagi principov, vsebovanih v manifestu od 30. oktobra 1905. Ta načela so postala izvedljiva toliko za vlado kolikor za zakonodajne zbornice. Temeljni principi države zagotavljajo vsem veroizpovedanem versko strpljivost in ne izključujejo tudi neomejene posebnosti administrativnih in zakonodajnih institucij Finske v tesni zvezi z državo in ob podrejanju pod rusko zakonodajo v vprašanih, ki zadevajo interese vse Rusije.

Vlada pričakuje od dume, da bo vprašanje narodne obrambe motrila v tistem liberalnem in patrijotičnem duhu, kakor je to vršila prejšnja дума. Na izrecen ukaz vladarjev predložila vlada dumi vse, kar morate vi upoštevati in kar je opravljeno po potrebi, da se organizira oborožena moč. Pomembnost narodne obrambe in sredstva, ki jih je dati vladi na razpolago v to svrhu, so mi v povod, da se poglobim nekoliko v vprašanje, ki v najvišji meri zanima vso Rusijo.

Vojne čednosti in nenavadno soglasje, ki je kažejo balkanske države, so po naravi stvaritv in v srcih Rusov deležne najtopleje simpatije. Kakor slovanska in pravoslavna velsila, ki je doprinesla nešteti žrtve za plemensko in versko sorodnega brata, ne more ostati Rusija brezbrizna v spričo okolnosti, da bi narodi zadobivali ekstenzivne pogoje, ki jim v soglasju z vspehi, doseženimi s potoki krvi, primerno zagotavljajo miren razvoj, ki ob enem za bodočnost odstranjuje verjetnost novih, za evropski mir vsikdar nevarnih komplikacij. Zvesta tradicija naše zgodovine in v soglasju z jasno izraženim javnim mnenjem, ne bo mogla ruska vlada nikdar, da ne bi spoznavala pomembnosti interesov Rusije.

Vlada ugotavlja z zadoščenjem, da nima razloga, da bi spreminjala svoje notri v nemiru in razburjenju že od začetka zavzeto vedenje; ruska vlada ni dajala nikakega povoda, da bi jo mogli sumničiti in ji očitati sebične namene, ali pa željo po večanju konfliktov. Vsikdar jo je vodila misel, da ostane varovalna historičnih dolžnosti in svojega dostojanstva. Prerano bi bilo sedaj govoriti o tem, s kakimi sredstvi naj se reši kako vprašanje na Balkanu, sproženo po dogodkih. Temeljni principi, ki morajo voditi vlado, čim

napoči ura odločitve, so utemeljeni istotako v naši minolosti, kakor v potrebi, da se ti principi spravijo v soglasje z razmerami sedanje politike. Zvesti svoji zvezi in sporazumu z drugimi vlastmi in gotovi podpore od strani prijateljskih in družnih alijiranih držav, ne vidimo nikake potrebe v tem, da bi ena skupina vlasti stala proti drugi. Vse vlasti, ki bi zapustile polje skupnega razmotrivanja temeljnih vprašanj, hotoč uveljaviti svoje neposredne in sekundarne interese, bi si naložile težko moralno odgovornost z a eventuelno možnost poznejših mednarodnih zapletljajev. — Velešile imajo važnih razlogov, da preprečijo razvoj komplikacij do tiste meje, ki bi ogroževala evropski mir. Ruska vlada se nadeja, da solidarna prizadevanja vlasti dovedejo do sporazuma za tako rešitev, ki spravi njihove interese v soglasje s pravičnimi zahtevami balkanskih držav. Zato pozdravlja iskreno inicijativno angleške vlade s predlogom, da se likvidacija na vojno nanašajočih se vprašanj, pri katerih so interesi vlasti v igri, v njih skupnosti podredi predhodnemu razmotrivanju.

Simpatični sprejem tega predloga v vseh glavnih mestih evropskih vlasti, in pa ravnokar otvorjeni sestanek poslanikov v Londonu utegneta — tako se nadejamo — olajšati mirno rešitev sedanje krize.

Prežeta od iskrene želje, da z vsemi sredstvi deluje na ohranitvi miru, izreka vlada nado, da bodo naša prizadevanja z božjo pomočjo uspešna in da bodo dogodki ne bodo na škodo Rusije, ki jo moramo braniti z vsemi močmi v imenu časti in dostojanstva naše dežele.

Ta izjava ruskega ministrskega predsednika je klasičen, velepomemben in v sedanjem hipu vevalek tuvalen dokument. Od ene strani pada v oči toplo naglašanje miloljubnosti Rusije: topla želja, da se sedanje evropske komplikacije dovedejo do mirne rešitve.

To je dostojanstven ton onega, ki si je v svesti svoje odgovornosti, svojih ciljev in tudi svoje moči. Nikakega rožljanja s sabljo ni tu, nikakih groženj na nobeno adreso. Iskren poziv je to do vseh na delo za ohranitev miru. Ob enem pa je to tudi jasna, odločna, ravno po svoji mirnosti imponujoča beseda na razne adrese. Rusija hoče nesebično in lojalno sodelovati za ohranitev miru, ali zahteva take lojalnosti in nesebičnosti tudi od drugih — zahteva, naj nikdo ne moti tega dela z uveljavljanjem svojih posebnih sekundarnih interesov.

Največjo važnost tega dokumenta vidimo v naglašanju pristržnih simpatij do balkanskih narodov, ki so jej zgodovinska tradicija. Tudi je ruski minister odločno govoril o opravičenih zahtevah balkanskih držav.

V zvezi s pozivom do dume, naj uvažuje potrebo sredstev za spopolnjenje vojne moči Rusije, je z naglašanjem zgodovinskih in tradicionalnih dolžnosti Rusije do balkanskih narodov precizno in z vsak dvom izključujočo jasnostjo označeno stališče, ki je bo Rusija zavzemala na londonskih konferencah sploh in napram zahtevam balkanskih držav še posebe. Ob vsem upoštevanju interesov vsake posamične vlasti bo zahtevala Rusija, naj dobe balkanske države to, kar jim gre po zgodovini, po etnografiji, topografiji in po potokih ravnokar prelite krvi. — To je jasen odgovor na dve strani: na ono, kjer so se veselili, da balkanske države nimajo ničesar pričakovati od Rusije, in na ono, kjer so se zgražali, da je Rusija balkanske narode sramotno pustila na cedilu.

Na adreso vse Evrope pa je minister Kokovcev izrekel opomin največje važnosti z naglašanjem trdne solidarnosti tropsorazuma: Rusije, Francije in Anglije!

† ALOJZIJ GORIUP

Pred tremi meseci so slavili na našem narodno-ponosnem Proseku velik praznik — jubilej pevskega društva „Hajdrih“, katerega častno ime je na častnem glasu širom Slovenije. Zbralo se je bilo onega dne na Proseku na tisoče naroda, dvigali so se slavoloki, vas se je potapljala v morje zastav, svirale so godbe, gromeli so topi, množice so vsklikale in na našem Proseku je valovilo slavnostno razpoloženje kakor še nikdar poprej.

Slovenski svet se je klanjal društvu jubilarju in mu izkazoval časti v znak priznanja na toliki svoti v petindvajsetih letih dovršene uspešnega narodno-kulturnega dela!

A kdo naj bi se radoval takega praznika, nego on, ki je vodil to delo kakor društveni predsednik skoro skozi vso to dobo, celih 23. let? Da-si mu je lice razodevalo, da mu je črv stare, hude, neizprosne in nepremagljive boleznj že dovršil velik del uničevalnega dela in mu že izjedel dobršen del življenske sile, vendar je onega dne v srčnem zadoščenju, kakor prerog in pomlajen ponosno vzravnal stopal po proseških ulicah, iskrenim licem sprejemal goste,

pomorno korakal v sprevedu in z odra doli pozdravljaj množice na slavnostnem prostoru.

Onega dne je predsednik „Hajdriha“, gospod Alojzij Goriup preživel zadnje ure zadoščenja v svojem življenju... Od tedaj je šlo rapidno niz dolu, telesne moči so razpadale in tega procesa niso mogli zaustaviti niti izborni zdravniki v tržaškem sanatoriju, kamor so Alojzija Goriupa prevzeli — pač le iz razloga, da se more družina tolažiti, da je storila vse možno za ohranitev dragocenega življenja svojega tako neizmerno ljubljeneega, oboževanega glavarja. Iz sanatorija so prepeljali na smrt bolnega Alojzija Goriupa v zavetje romantičnega Miramara, ne bi-li mila narava tega rajskega kraja, kopajočega se v valovih Adrije, storila morda kak čudež.

Ta nada pa se seveda ni izpolnila. Katastrofa je prihajala bliže in bliže s slehernim dnem in včeraj predpoldne je poljubila bela žena Alojzija Goriupa na čelo in ugasnilo je tisto nekdanj iskrečo oko za vedno.

Alojzij Goriup je preminul. Mnogo je trpel, posebno v zadnjem času, da mu je prišla smrt kakor — odrešiteljica. Ali odhod njegov je povil v globoko žalost mnogoštevilno njegovo rodbino, ki jo je pokojnik ljubil z uprav angeljsko dobrotto srca; je povil v žalost celo vrsto narodnih društev, ki jim je bil pokojnik ali voditelj, ali odbornik, ali član, vsikdar pa podpratelj. Politično društvo „Edinost“ je izgubilo v njem dolgoletnega vestnega in marljivega odbornika in podpredsednika, klub slovenskih poslancev v deželnem zboru tržaškem zvestega in ljubljivega kolega, društvo „Hajdrih“ svojega predsednika izza 23 let sem, proseško olepševalno društvo svojega predsednika, istotako zavarovalnica za govejo živino za Prosek in Kontovelj. Kmetijska družba za Trst in okolico vnetega odborika itd., ker ne moremo naštevati vseh družih društev in korporacij, ki jim je bil pokojnik podpratelj. Za pokojnikom žaluje Prosek, žaluje vsa okolica, žaluje tržaško Slovenstvo. Bil je sicer izrazita individualnost, ki je ob vsakem vprašanju znal energično in proti vsakomur braniti svoje posebno mnenje. Ali le do tiste meje, kjer se začnajo zapovedi neizogibno potrebne narodne discipline. — Od tu dalje je stal tudi pokojnik vsikdar zvesto v vrsti. Bil je pač mož z resničnim rodoljubjem v srcu. Resnično in iskreno je bilo njegovo narodno čustvo. In temu svojemu rodoljubju je postavil on sam krasen spomenik v — vzgoji svoje rodbine. Udeležniki velike narodne slavnosti na Proseku v minoletem septembru se spominjajo slovenskega dekleta — pokojnikove hčerke — kako je z visokega slavoloka doli glasom, ki je drhtel od navdušenja, elektrizirala tisočero množico se svojo apoteozo slovenskega rodoljuba — spominjajo se navdušenja, s katerim je vžičeno občinstvo tej slovenski hčeri vračalo milo za drago.

On je odšel, njegovi so ostali. V njih bo živel njegov spomin dalje...

Pogreb se bo vršil v soboto ob 3. pop. na Proseku.

Domače vesti.

† Josip Hladnik. V Hamburgu je preminil včeraj, v četrtek ob 4 zjutraj sin kustosa „Sov. Čitalnice“ v Trstu. Mladenec je nenadoma oboel na nekem tvorju v možganih. Dve hudi operaciji niste mogli rešiti sina rodbini, ki je izgubila pred nekaj meseci tudi svojo edino hčerko. Naše iskreno sožalje!

Odlikovanje. Povodom potovanja črnogorskega kralja Nikole meseca majnika t. l. na Dunaj so bili te dni odlikovani z redom kneza Danila III. razreda gg. višji nadzornik Henrik Štimpf, železniški tajnik Andrej Vrečko, nadzornik inž. Ivan Beer, vsi trije pri tržaškem obratnem nadzorstvu južne žel., in nadzornik Avgust Krainz, načelnik postaje Trst južni kolodvor.

Imenovanje. Provizorični okrajni komisar dr. Fran Vodopivec v Puli je imenovan za definitivnega okrajnega komisarja, provizorični namestništveni konceptist Karel grof Attems-Petzenstein v Gradiški pa za definitivnega namestništvenega konceptista, oba na dosedanjih mestih.

Za definitivne policijske konceptiste so imenovani dosedanj provizorični policijski konceptisti: Rudolf Junovic, Hugo Dietl v Trstu, Josip Sinkovec v Puli, Gustav Puš v Trstu in Josip Zorec v Zadru, vsi na svojih sedanjih mestih.

Tržaški anagrafični urad. Naše šole imajo s tem uradom vedne stitnosti. Kadar javijo, da je kak otrok izostal brez naznana iz šole, se vrši predpisano postopanje tako počasi, da dotični otrok preden ga najdejo organi tega urada, že ni več v šolobvezni starosti. Nasprotno pa ta urad nadleguje starše otrok, ki obiskujejo CM šole, z nepotrebnim zasledovanjem. Opetovano se je že pripetilo, da so dobili taki starši globo, ker niso vpisali svojih — mrtvih otrok v šolo. Blaževič Anton n. pr. je bil rojen 15. junija l. 1906, umrl pa je 20. oktobra l. 1907., a decembra l. 1912. je dobil oče globo 5 K ali 12 ur zapora, ker tega otroka ni vpisal v šolo.

Zakaj to? Menda zaradi prevelikega dela, ki ga ima ta urad z ljudskim štetjem in volilnimi pripravami. Treba bi bilo na

tem uradu velike metle z dvoglavim orlom, potem bi bilo morda več reda.

Od kod dobiva „Reichspost“ svoja poročila. Prejeli smo: „Dunaj, 15./12/1912. Slavno uredništvo „Edinosti“ - v Trstu.

Z ozirom na objavljeno notico v številki 346. Vašega lista „Edinost“ iz dne 12. decembra 1912. stran II. pod naslovom „Od kod dobiva „Reichspost“ svoja vojna poročila“ zahtevamo sklicujoč se na § 19. tiskovne postave, da sprejmete sledeči popravek iz sicer tiskanega na istem mestu in z istimi črkami:

Ni res, da so se dnevniki „Reichspost“ v treh slučajih dokazala gorostasna varanja z rumunskimi članki. Res pa je, da so ona poročila, katera se v oni notici omenjajo, bila izvirna poročila dopisnika „Reichsposte“, Janeza Rachbergerja v Bukarešti, ki so bila hkrati „Reichsposti“ in enemu rumunskemu listu k objavljenju poslana in slučajno so bila v rumunskem listu prej obelodanjena, nego v „Reichsposti“. Ni res dalje, da od župnika Frana Šingla v Kotljah pri Guštajnu na Koroškem sestavljena poročila za „Reichspost“ kot izvirni dopisi, brzojavke in interviewi se objavljajo, kakor da bi „Reichspost“ v teh krajih, iz katerih so datirani, res imela poročevalce. Res pa je, da župnik Šingl nekatere inozemske liste za „Reichspost“ čita in politične članke teh tujih listov zmirom z navedenjem virov kot mnenje tujih listov za „Reichspost“ prevaja in da le-ta poročila nikakor kot izvirni članki ampak kot mnenje dotičnih tujih listov s primerno opazko se objavljajo. Res je konečno, da tisti članki, ki se kot izvirni dopisi v „Reichsposti“ objavljajo, izvirajo od sotrudnikov dnevnika „Reichspost“ v omenjenih deželah in jih torej noben češki župnik Šingl za Reichspost ne „dela“.

Z odličnim spoštovanjem
uredništvo lista „Reichspost“
Dr. F. Funder.

Pripomba uredništva. Čuden popravek! Predzsem podpisane ne pozna zahtev § 19 tiskovnega zakona, kar je gotovo več nego čuden pri glavnem uredniku tako imenitnega lista, kakršen je „Reichspost“, ki ima že tako veliko mnenje o svoji pomembnosti, da se smatra glasilom tistih faktorjev, ki določajo o vojni in miru. Priobčujemo pa vendar ta „popravek“, da bo videl g. dr. Funder, kako lojalni znamo biti mi Slovenci. Ker pa ne verujemo, da bi g. kolega dr. Funder znal slovenski, je verjetno, da je slepo postavil svoj podpis pod spis, ki mu ga je doposlal — g. župnik Ivan Šingl. V tem menenju nas popolnoma potrja dejstvo, da je pisava tega popravka popolnoma enaka pisavi na dopisnic, ki jo je nam doposlal g. župnik Šingl in ki se glasi: „Velečeni gospod! Castitam na tako izvrstnih informacijah o mojem delovanju za „Reichspost“. Lepo Vas prosim, kdo pa Vas je tako imenitno „potegnil“? Brez zamere“. O tem domnevanju par besed na adreso tega g. župnika.

Opozoriti ga moramo najprej, da ta popravek popravlja v glavnem nekaj, česar mi nismo absolutno trdili, in da potrja prav ono, kar smo trdili mi. Dopuščali smo namreč možnost, da on le preskrblja material in da potem v uredništvu na Dunaju kujejo iz tega materiala — laži! Verujemo g. župniku, da on le prevaža za „Reichspost“ in navaja vire. Vprašati ga pa moramo, ali ne bi bila njemu, kakor Slovanu in duhovniku vere, miru, ljubezni in krščanske pravičnosti, v dolžnosti, da prekine vsak stik z listom, ki uvaža tako podivjano sovraživo proti krščanskim narodom nekrščanskemu v prilog, ki se tako frivolno igra z življenjem tisočev, in ki — kar je to glavno — z lažnjivimi in izmišljenimi trditvami hoče izzvati prelivanje krvi med človekom in človekom! Izlasti za duhovnika slovenske krvi ne bi smelo biti odločilno lepo ime „krščansko-socialni“, ko je že vse dejanje tako strahovito — nekrščansko!

Novi dreadnought „Prinz Eugen“ sta včeraj privlekla remorkerja „Gigant“ in „Hercules“ iz Pule nazaj v ladjevelnico pri Sv. Marku, da ga opremijo in oborože.

Vabilo na božičnico, katero prirede gojenci otroškega vrta v Vrdelci v nedeljo, dne 22. decembra ob 4:30 popoldne v prostorih „Gosp. društva“ v Vrdelci. Vstopnina 40 vin., sedeži 20 vin.

Ali vam ga je bilo drobiža v sredo popoldne v gledališki dvorani Nar. doma! Kar postajali so ljudje — bili so najbrž Italijani in zmajevali z glavami, ko se je po končani prireditvi valila ta nepregledna voljska otročadi iz Nar. doma na Vojnašnični trg, misleč pri sebi: ne bo jih pa res ne tako izlepa zmanjkalo teh... In kako so se jim veselja svetile oči vsem! I, seveda, saj pa je tudi bilo tako lepo!

Najprej je bil pozdrav, ki ga je govorila učenka Josipina Trampuševa. Pri pozdravu so sodelovale deklice od Sv. Jakoba, dočim pa so sledečo točko daevnega reda, spevoigro „Štiri letne čase“ izvajale učenke in učenci zadnjih štirih razredov šole na Acquedottu.

Uvod „Štiri sestre“ je deklamirala Darinka Plesničar, potem pa je nastopila „Polmlad“ (Piščanc Vikt.), Pozdrav pomladi je govorila Kravos Olga, „Kraljevičev časov“ pa Grbec Marjan. Samospev „Vijolica“ je pela Ana Ferluga.

„Poletje“ je predstavljala Stana Ormek, „Vsulo se je cvetje“ je deklamirala Gel Ve-

ronika, „Kosec“ pa je bil Stranjsak Maks. Samospev „Žetev“ je pela Glastro Ivanka. „Jesen“ je bila Siana Trobec, deklamirala sta Justina Petelin in Jerič Radoslav, samospev „Jabolko“ pa je pela Gržina Olga. Vsa čast g. Čoku, da je tako izborna potresel jablan.

Prišla je nato „Zima“ (Ana Jaklič), nakaar sta deklamirala Dragutinovič Leon „Jabolko ne pade daleč od drevesa.“ in Novak Marija. Sledeči dvospev sta pa pela Stok Viktor in Sešek Alojz.

Pri končni točki je deklamirala „Čez morje široko“ Budihna Ana, dvospev sta pa zapeli Mira Katalan in Justina Petelin.

Spevoigro, ki jo je tudi precej predelal, je vodil in tudi sam spremljal na glasovirju g. Adamič, kateremu gre pred vsem priznanje na tako lepo uspeli prireditvi, potem pa tudi gospicam učiteljicam, ki so pomagale pri aranžmaju, in končno seveda tudi vsem mladim sodelovalkam in sodelovalcem.

Na božičnici seveda tudi ni manjkalo božičnega drevesa.

Kakor rečeno, je božičnica uspela v vsakem pogledu kar najlepše in ženski podružnici CMD je le častiti na tem lepem uspehu.

Občni zbor podružnice „Glasbene Matice v Trstu“ se bo vršil jutri, v soboto ob 8.30 zvečer v gornjih prostorih restavracije „Balkan“. Tem potom vabimo vse p. n. člane in prijatelje društva, da se udeležijo občnega zbora v kar najboljše številu. Iz poročil društvenih funkcionarjev se vsako lahko prepriča o resnem in smotrem delovanju društva.

Ravnateljstvo c. kr. drž. železnice nam je doposlalo sledeči razglas: „Vsled brzotjavne odredbe c. kr. železniškega ministrstva se razveljavlja z veljavnostjo od 20. decembra t. l. v „Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt“ št. 109 z dne 21. septembra 1912 tek. št. 2290 objavljeni skrajšani tarifnični nakladalni rok.“

III. slovenski protialkoholni kongres priredita Protialkoholna zveza „Sveta vojska“ in Društvo zdravnikov na Kranjskem ob desetletnici protialkoholnega gibanja na Slovenskem.

Čas kongresa: Nedelja 29. in ponedeljek 30. decembra 1912. Kraj zborovanja: Velika dvorana hotela „Union“. Vhod od spredaj: z Miklošičeve ceste.

I. nedelja, 29. decembra: Ob 8 v stolnici tiha sv. maša v namen kongresa. Pričetek zborovanja ob 9. popoldne.

Razpored: a) Dopoldne: Otvoritev. Nagovor predsednika Društva zdravnikov dr. Demetra viteza Bleiweis-Trsteniškega. Nagovori oficijelnih zastopnikov. Pozdrav zastopnika hrvaške protialkoholne organizacije.

Referati: 1. Janez Ev. Kalan: Zgodovina protialkoholnega boja na Slovenskem. 2. Dr. Avgust Levičnik: Alkohol in tuberkuloza. 3. Gosp. svetnik Gustav Pirc: Alkohol s kmetijsko-gospodarskega stališča. 4. Dr. Otmar Krajec: Alkohol in poškodbe — s posebnim ozirom na izkušnje na balkanskih bojiščih.

b) Dopoldne: 5. Sodni svetnik Fr. Milčinski: Alkoholizem, kapitalizem. 6. Dr. Anton Schwab (Celje): Poljudna zdravniška predavanja o alkoholizmu. 7. Učiteljica Antonija Šupca (Maribor): Ženstvo — boj proti pljančevanju! 8. Sklopične slike o alkoholizmu. Kaže in razlaga L. Puhar. K temu predavanju je povabljeno posebno delavstvo. Zborovanje društva zdravnikov ob 6 zvečer v „srebrni dvorani“.

Zvečer v deželnem gledališču uprizoritev iz francoščine prevedene drame „Ubižalec“ (alkohol) v petih dejanjih. Začetek ob pol osmi.

II. V ponedeljek, 30. decembra: Pričetek ob 9 zjutraj.

Razpored: a) Dopoldne: Otvoritev. Nagovor predsednika društva zdravnikov.

Referati: 1. Ravnatelj dr. Janko Bezjak (Gorica): Vpliv alkohola na vzgojo. 2. Učiteljica Antonija Šupca: Sveta vojska v šoli. 3. Nadučitelj Rudolf Horvat: Alkoholizem in politika. 4. Katehet Ivan Tomažič: Alkoholizem v katehezi. b) Dopoldne ob 2: 5. Dr. Anton Schwab: Fiziološki učinki alkohola na človeško, posebno na otroško telo. Demonstracija s preparati. 6. Učitelj Miloš Svanjak (Koroško): Alkoholizem na Koroškem in narodna obramba.

Nato občna zbor duhovske in učiteljske protialkoholne zveze.

Razgovor: a) Zakaj protialkoholno delo tako počasi napreduje? b) Kako doseči, da bi se delo po celi deželi intenzivno začelo? c) Katero orožje proti pljančevanju dajejo sedanji zakoni? d) Slučajnosti.

Oficijelni zastopniki in zastopniki društev so naprošeni, da bi se hoteli v prednji dvorani priglasiti, da se dobi pregled oficijelnega zastopstva. Za ponedeljek so povabljeni gg. učitelji in katehete, vstop pa je dovoljen vsakomur. Posebej so še povabljeni izvenkranjski Slovenci, ker shod je vseslovenski. — V ponedeljek ob 1 popold. v veliki dvorani sestanek izvenkranjskih zastopnikov, kjer se zasnujejo pokrajinske centrale za Štajersko, Koroško, Goriško in Tržaško.

Opozorjamo naše čitatelje na velevažni shod z željo, da se ga oni ki imajo čas in priložnost udeležijo. Kongres je vseslovenski. Referenti so izbrani iz vseh pokrajin in

pripadajo raznim strankam. Protialkoholni boj je polje, katero vabi na delo vse narodne delavce, je eminentno narodno, rodoljubno in socijalno delo. Po vojni na Balkanu na vojno proti alkoholu z istim pogumom kakor so se borili naši južni bratje proti Turku!

Slovensko gledališče.

V nedeljo popoldne odpade navadna popoldanska predstava zaradi priprav za opero. Zvečer pa je ob 8 premijera prve operne predstave v Trstu. Naše občinstvo spozna v nedeljo zvečer najlepši glasbeni umotvor slavnega Ivana pl. Zajca, njegovo prekrasno opero

„NIKOLA ŠUBIC ZRINSKI“

Za to opero so pripravljeni krasni kostumi in popolnoma nova inscenacija. Že danes lahko rečemo, da take predstave še ni bilo na našem odru.

Predstava se bo vršila izven abonementa.

Vstopnice se dobe pri dnevni blagajni v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

TRST, 19. decembra.

Zakon jej je obljubil. Na Belvederju št. 27 stanujoči 27letni mehanik Avgust Jeršek, rodom iz Ljubljane, se je seznanil s 45letno kuharico Jerico Schabreitnerjevo, stanujočo v ulici Lazzaretto vecchio št. 17, ki si je tekom svojega dolgoletnega službovanja prihranila lepo svoto 4800 K. Jeršek je znal že precej srpanski devici tako vztrajno in lepo pihati na dušo in srce, da je v Jeričinem srcu najprej začelo tleti, potem pa tudi goreti in plamteti. In ker je med zaljubljeni pač tako, da je navadno vse, kar imajo, skupna last, je tudi Jerica dala svojemu ljubimcu vse, kar je imela, najprej sebe, potem pa, ker je Gustelj znal tako lepo govoriti, tudi še denar, vseh lepih 4800 K. Gustelj jej je pripovedoval, da jo sedaj, ko je res ona vsa njegova, kakor je tudi on ves njen in jima ne manjka nič drugega, kakor da ju le še „vržejo čez prižnico“ in „povežejo za vselej“, tudi prav gotovo poroči. Toda mnogo lepše bi živela, ko bi ona, ki je dobra kuharica, tudi pripomogla kaj prislužiti, kar bi se dalo prav lepo napraviti z gostilno, zlasti ker je Jerica dobra kuharica. In Gustelj je vedel za gostilno, ki bi nesla prav dobro, in ki je tudi na prodaj. Le denarja je treba. Tedaj pa je Jerica prišla s svojimi lepimi tisočaki in jih dala Gustelju.

Hm! Toda mladi golob se je naveličal stare golobice in — frrrr! Ko je imel Gustelj denarce v žepu, je dejal sam pri sebi: „oj, zdrava bodi, ljubica, in tvoja bela postelja“ — in ni bilo več ne Gustelja ne denarcev!

Jerica je čakala in čakala, a ker njega le ni bilo, je šla tjakaj, kjer najdejo vsakogar, ki se jim da najti, na — policijo, ki je par ur pozneje res našla Gustelja, kateremu pa je — škoda za Jerico —

Božični katalog

Domača knjižnica

pošlje na zahtevo vsakomur zastonj in poštne prosto: zal. knjigarna v Ljubljani

Iq. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

:: :: Prosimo, zahtevajte I :: ::

Politično društvo „Edinost“ naznanja svojemu članstvu in vsej slovenski javnosti, da je danes, dne 19. decembra, preminil na Proseku njegov dolgoletni zaslužni član, odbornik in podpredsednik, gospod

Alojzij Goriup

veleposestnik, deželni poslanec, mestni svetovalec tržaški itd.

Pogreb vrlega rodoljuba se bo vršil v soboto, dne 21. t. m., ob 3 popoldne na Proseku.

TRST, dne 19. decembra 1912.

Olepševalno društvo za Prosek in Kontovelj naznanja tužno vest, da je njegov predsednik in častni član, gospod

Alojzij Goriup

danes, v četrtek, 19. decembra, po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 21. t. m. ob 3 popoldne.

Prosek, 19. decembra 1912.

Proseško-kontoveljska zavarovalnica goveje živine naznanja tužno vest, da je njen predsednik, gospod

Alojzij Goriup

danes, v četrtek, 19. decembra po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 21. t. m., ob 3 popoldne.

Prosek, 19. decembra 1912.

Vsemu svojemu članstvu in prijateljem naše družbe naznanjamo tem potom žalostno vest, da je preminil včeraj, v četrtek, dne 19. t. m. dolgoletni marljivi član in odbornik naše družbe, gospod

ALOJZIJ GORIUP

veleposestnik na Proseku

Možu, ki je z vso vnemo sodeloval za napredek naše družbe in kmetijstva v njegovem področju, večni spomin!

V Trstu, dne 19. decembra 1912.

Kmetijska družba za Trst in okolico.

Pevsko društvo „Hajdrli“ naznanja tužno vest, da je njegov častni član, predsednik in dobrotnik, gospod

Alojzij Goriup

deželni poslanec, mestni svetovalec itd.

danes, v četrtek, 19. decembra, po dolgi, mučni bolezni v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 21. t. m., ob 3 popoldne.

PROSEK, 19. decembra 1912.

ALOJZIJ GORIUP

mestni svetovalec

je danes zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Soproga Felicita roj. Gerlanc, sinovi Alojzij, Ivo, Sergij, Dora, Ida por. Lah, Mara, Liči in Zdenka, zet Rado Lah, brat Ivan in vnuk Zdenko naznanjajo tužnim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko in nenadomestljivo izgubo.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v soboto, dne 21. t. m., ob 3 popoldne iz lastne hiše na Proseku.

NA PROSEKU PRI TRSTU, 19. decembra 1912.

manjkala glavna stvar — denarci. Prav ljubo se menda nista pogledala, ko sta se zopet videla!

Mlad tat. Poročali smo o tatvinah, ki so se dogodile pred ono „Piccolovo“ barako na Borznem trgu. Sedaj pa se je končno le posrečilo ujeti tatu. Ali je bil to prejšnji, ali ne, bil je pač ujet „pri delu“ in ujet ga je policijski komisar Lordschneider, ko je hotel seči nekemu kopalcu „Piccola“ v žep. Komisar je prijel tatu za ovratnik, toda lopov se je hitro obrnil in pograbil komisarja z zobmi za prst ter ga ugriznil do krvi. Komisar pa je ni izpustil, dokler ni prišel stražnik, kateremu je izročil tatu. Bil pa je to 14letni Giovanni Spinella, iz Genove, stanujoč v ul. Punta del Forno št. 3.

Društvene vesti.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ sklicuje za soboto, dne 28. t. m. točno ob 8 zvečer svoj redni občni zbor v gornjih prostorih restavracije „Balkan“ z običajnim dnevnim redom.

Drevi, točno ob 7. seja načelstva „manjšinskega kluba“ v prostorih „Slovanske Citalnice“.

Ciril - Metodova podružnica za I. mestni okraj. Jutri v soboto, dne 21. t. m. ob 8.30 zvečer se bo vršil ustanovni občni zbor v gostilniških prostorih novega konsumnega društva v ulici Lazzaretto vecchio po običajnem dnevnem redu.

Tržaško podporno in bralno društvo vabi gg. odbornike k seji danes v petek ob navadni uri.

Ustanovitelji nove tržaške zidarske zadruge prirede sestanek v soboto zvečer ob 7 v gostilni „Jadrani“ pri Sv. Jakobu, kjer se prečitajo zadruga pravila in izvoli pripravljati odbor. Žeteli je obilne udeležbe zidarjev in zidarskih delovodij N. D. O.

Nar. del. organizacija.

Gibanje postiljonov. Uspeh „Narodne delavske organizacije“. Pri dosedanjih pogajanjih je dosegla „Narodna delavska organizacija“ povišanje plač vsakemu postiljonu za 10 kron na mesec in sicer od 1. januarja naprej. Nadalje se uredi delavni čas in se bo tudi delovalo na to, da dobe postiljoni penzijo, da se poddržijo. Boj torej še ni končan. Na vsak način pa je dosedanj uspeh že precejšen. Zasluga „Nar. del. org.“ je, da se boljše položaj ubogih postiljonov. „Nar. del. organizacija“ pa ne odneha tako dolgo, dokler ne pride do poddrževanja postiljonov. Pripominjamo, da so bili postiljoni organizirani takrat, ko je započela „Nar. delavska organizacija“ z gibanjem, šele dva meseca v „Narodni delovski organizaciji“. In takoj se je „Narodna delavska organizacija“ zavzela zanje. To pa je tudi dokaz, da je „Nar. delavska organizacija“ edina prava organizacija za slovensko delavstvo. Kdo pa bi se potegnil za postiljone, če ne Nar. del. organizacija? Mari socialni demokratje? Kaj še! Njim je pač vseeno, če je položaj slovenskega delavstva tak. Edino „Nar. del. organizacija“ se res bojuje, se res trudi, da bi se povzpelo kvišku slovensko delavstvo. Zato pa je tudi njegova dolžnost, da se oklepa „Narodne delavske organizacije“. Slovensko delavstvo! Pridruži se „Narodni delovski organizaciji“!

Odborniki vseh skupin „N. D. O.“ so vabljani na konferenco, ki jo sklicuje za nedeljo, dne 22. t. m. ob 10 predpoldne deželni izvrševalni odbor „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Delavstvo vseh skupin NDO pri Sv. Jakobu. Danes, v petek, ob 8 zvečer društveni shod v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO. Danes ob 10 predpoldne važen društveni sestanek v društvenih prostorih.

Vesti iz Goriške.

Central-bio. V kratkem se otvori na Corsu Verdi kinematografsko podjetje z imenom Central-bio, ki bo pač največje in najmoderneje svoje vrste. Občinstvu bo na razpolago velika in krasna, popolnoma na novo opremljena dvorana restavracije central, ki je v zvezi s prostorno in zelo lično čakalnico. V vseh prostorih bo centralna kurjava.

Veliko podjetje je v spretnih rokah trgovca g. J. Medveda, ki ni štedil nes trdom ne z velikimi stroški, da je ustvaril kinematograf, ki stoji na višji moderne optične tehnike in ki bo zadovoljeval občinstvo, v umetniškem, v znanstvenem in v zabavnem delu. Ker nimamo stalnega gledališča in le redkokrat večje in boljše prireditve, bo z rednimi in dobri kinematografskimi predstavami občinstvu gotovo zelo ustrezno. Dan otvoritvene predstave se objavi v kratkem.

Slovenci — veleizdajalci! Kratkovidni Dunaj še sedaj ni izprevidel, da je njegova politika nasproti lastnim Slovanom povsem zgrešena. Drugače ne bi gojili nemškega šolstva na naših tleh in bi ne importirali na najbolj važna mesta v naši deželi nemške uradnike, ki menda mislijo, da si z vsenemško politiko pridobijo bogve kakih uslug za Avstrijo.

Jeden izmed teh importirancev je v nemškem goriškem srednješolskem zavodu zadrževal dijakom, da veljajo Slovenci na dvoru za veleizdajalce! („Die Slowenen gelten am Hofe als Hochverräther!“) Mi bi radi vprašali tega nadebudnega profesorja, odkod zajema take informacije, ki dišijo po prekrokanem večeru v „jako dobro informirani“ vsenemški družbi? Mi pač ne moremo verjeti, da bi bil to doznal na kak poseben avdicijenci in smo menenja, da črpa take svoje duhovitosti le iz lastnih od vsenemških idealov razgretih možgan.

Priporočamo mu pa, naj bodo on in njegovi kolegi s takimi izjavami nekoliko bolj previdni, ker drugače bi se jim znalo pripetiti kaj jako neljubega. Pika.

Na nemkem drugem zavodu razpravlja informiran profesor dijakom politični in diplomatični položaj v taki obliki, da se je treba temu slovenskemu Bismarcku kar čuditi, odkod-li zajema take vesti? V evropski politiki je gordijski vozlov ravno v teh kritičnih časih preveč zavozljan, da bi ga sicer drugače morda jako duhovit profesor mogel presekat. Po prečitanih brzojavkah v kavarni bi ne mogel niti najboljši diplomat presoditi položaja, kaj šele prorokovati prihodnost! Sicer pa velja za njega oni Presnov izrek — Kopitarju.

Iz Šaleza nam poročajo: Med Josipom Kocmanom in Josipom Grillancem, obema iz naše vasi, je bilo že dolgo sovraštvo, ki je predvčerajšnjim izbruhnilo v taki veliki meri, da je Grillanc z revolverjem streljal na Kocmana in ga dvakrat zadel na levem boku. Težko ranjenega Kocmana so prepeljali v bolnišnico.

Božičnica v Krminu. Otroci narodne šole v Krminu prirede v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3 pop. običajno božičnico s deklaracijami, petjem in igro. Vstop prost. Vabljeni so vsi krminski in izvenkrminski prijatelji naše družbe in mladine.

Vesti iz Istre.

Iz Sv. Antona pri Kopru: V hiši našega nadučitelja in deželnega poslanca, g. Josipa Valentića se je nasečila žalost. Dne 17. t. m. zvečer mu je umrla v cvetoči dekliški dobi 21 let blaga hčerka Ljudmila. Tudi naše narodno in socialno življenje je bridko zadeto po tej izgubi. Pokojnica je z navdušenjem sodelovala na vsaki narodni prireditvi, je bila izvrstna deklamovalka in pevka od svojega 7. leta dalje. Spoštovani družini izrekamo svoje pristrčno sožalje. Pogreb mile pokojnice se bo vršil v četrtek ob 4 popoldne.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kopru priredi dne 21. decembra t. l. zvečer občni zbor v prostorih Citalnice. Dnevni red: 1.) Poročilo predsednika; 2.) Poročilo tajnika; 3.) Poročilo blagajnika; 4.) Volitev novega odbora; 5.) Slučajnosti. Ker je ta občni zbor velike važnosti, so naproseni g. člani, da se ga udeležijo polnoštevilno.

DAROV!

— Za „Božičnico“ so dalje darovali: G. a de Vida-Kalster K 20, gg. Marušić K 10, Vodopivec K 10, Zdenko Vrbka K 10, Aufedniček K 10, K. Rovinski K 10, Branko Pollich K 40; po 20 K: Ivanišević Filip, „Tržaška posojilnica in hranilnica“, „Živnostenska banka“, „Ustredni banka“, „Ljubljanska kreditna banka“; po 10 K: Josip Weiss, restavratelj južnega kolodvora in Ivan Gorup; Danica Furlan 5 K; po 4 K: Julija Weiss, Josipina Učakar in Mara Goštiša; po 2 K: Franja Eržen, Prjatu, Anton Šramel, K. K., Ivan Schall, Schumi, dr. Seneković, V. Ramroth, Iv. Poljšak, Rike Gromov, Ika, Ana Goštiša, Gregor Babič, Stanko R. t.; po 1 K: Kütthelss, Comodini, Šmuc, Repenšek, V. K., Podbregar, Macarol, M. Ziberna, Er. Köhl; Freund 50 vin, Zeiner 40 vin. — Vsem darovalcem pristrčna hvala! Za nadaljne darove darove se priporoča blagajništvo.

— Škedenjski Ciril-Metodovi podružnici za „Božičnico“ so darovali sledeči gg.: Ivana Kotnik 3 K, Magdalena Vidmar 2 K, Milla Prunk iz Rima 4 K, Antonija Sancin Tunica 3 K, Ana Opara 5 K, Jernej Flego Dražen 5 K, Franica Pahor 5 m blaga, Marija Macarol 3 obleke, Jakob Šemerle 3 obleke, vesela družba je nabrala pri Gašperju K 1.60. — Vsem gg. darovalkam in gg. darovalcem pristrčna hvala!

— Za „božičnico“ pri Sv. Jakobu so darovali sledeči gg. po K: Merhar 6, Wojtovic 4, Babič 2, Slauc 1, Šorn 7, Stepančič 4, Bratuš 2, Klausner 40, Benko 1, Gorup 50, Flanla 20, Volk 50, Udovič 120, Zafred 40, Gerželj 1, Debenjak 20, Šuc 2, Segolin 1, Vidmar 60, Furlan 40, Mahne 1, Požar 60, Babič J. 1, Žerjal 2, Milanič 1, Br. Prelog 5, Kosič 6, Kreševič 50, Gregorič 50, Gregorič 1, Zavadtal 4, Čehovin 1, Ceregato 1, Povh 1, Furlani 60, Obitelj N. N. 10, Fran 50, Učič 1, Kosič 1, Vidrih 1, Fratrik 2, Morel 1, Rosič 1, Kompara 3.

— Svetolovanski Ciril-Metodovi podružnici je daroval g. Josip Negode K 10, neki nepričakovano dohodek v „Tržaški posojilnici in hranilnici“ v Trstu.

— Narodna družba pri Sv. Mar. Magd. Spodnji so nabrala za „Rdeči križ“ K 1.50, kar se pomotoma ni dosedaj objavilo.

Žalosti potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je včeraj ob 4 zjutraj po mučni bolezni in težki operaciji preminil v hamburški bolnišnici v 21. letu svoje starosti naš nad vse ljubljeni sin

Josip Hladnik

bivši absolvent tukajšnje trgovske akademije in privatni uradnik v Hamburgu.
TRST, dne 20. decembra 1912.

JOSIP HLADNIK, oče,
sluga „Slovanske Citalnice“ v Trstu.

MARIJA HLADNIK, mati.

Soba z lepim razgledom, pri majhni družini, se odda. Ulica Risorta 9, III. 2923

Mladenč z dežele, priden in pošten, 18 let star, išče službo v trgovini ali kaj podobnega. Prijazne ponudbe na inšerativni oddelk Edinosti pod „Mladenč“. 2933

Vinotoč nlica Squero nuovo št 17 (tik mlekarne nasproti pošto). Toči izvrstna vina: belo vipavsko, črno istrsko in opolo. — Za obilen obisk se priporoča Josip Gruđen. 2920

Išče se dekle, staro od 16 do 20 let, za varovanje otrok. 2912

Družina išče pridno in pošteno dekle, za vsa hišna dela. Naslov pove Inšerativni oddelk Edinosti. 2913

Okrasite božično drevo z južnim sadjem ki ga najceneje dobite pri narodni tržki Cotic Rudolf Valdirivo 19. 2918

Na obroke (tedenske ali mesečne). Dežniki, blago za obleke, preproge, moške in deške obleke. Ulica Antonio Caccia št. 6, prvo nadstropje. 2764

ODVETNIK

Dr Boleslav Bolé

ima svojo pisarno
v Trstu, via S. Giorgio št. 5
I. nadstropje.
:: TELEFON ŠT. 10-28. ::

VABILO

na

izredni občni zbor

delničarjev Jadranske banke

ki se vrši

dne 12. januarja 1913

ob 10 predpoldne

v prostorih banke v Trstu,
Via S. Nicolo 9.

- DNEVNI RED:**
- Volitev upravnega sveta na podlagi izvršene fuzije s Hrvatsko vjeresijsko banko v Dubrovniku.
 - Volitev nadzorstvenega sveta na podlagi izvršene fuzije s Hrvatsko vjeresijsko banko v Dubrovniku.
 - Sprememba pravil.
 - Eventualija.

V Trstu, 20. decembra 1912.
Upravni svet
JADRANSKE BANKE.

Izvelek iz pravil: § 13. Občnega zbora se smejo vdeležiti oni delničarji, kateri so položili pri tej banki v Trstu ali pri drugih denarnih zavodih izven Trsta, katere določi in objavi upravni svet banke, 8 dni pred zborovanjem vsaj 10 (deset) delnic.

§ 15. Na občnem zboru tvori vsakih deset delnic po en glas; nikdo pa ne sme ne v svojem ne v tujem imenu imeti več nego 20 glasov; delničarji, ki se osebo ne udeležijo, morejo biti zastopani po pooblaščenih, ki ne morajo biti delničarji.

Geniki na željo zastoj!

Ne kupujte naših svetilk, dokler se niste sami prepričali v tu navedenih naših dunajskih in provincijalnih zalozah o sijajnem učinku

Wiktorinovi luči.

Brezštevna priznava pisma Vam potrjujejo, da je luč, ki je edina svoje vrste, neodvisna od vsake napeljave, ki olepšava pozimi Vaše stanovanje, pletti pa Vaše letovišče, edina sposobna, da nadomešča vsako obstoječo razsvetljavo na najpopolnejši način, pri čemer pa prihranite več nego polovico svojih sedanjih najnižjih stroškov za razsvetljavo. Če nimate priložnosti, da bi videli našo luč v uporabi, blagovolite pisati dopisnico nakar dobite takoj naš krasni prospekt „U“ zastoj in franko.

Naš prospekt Vam nudi gotovo tudi dobrodošli pobud za božične praznike. Wiktorinova luč pa ni božično darilo navadne vrste. Z njo daste vsakomur darilo, ki je dober kup in vendar velike vrednosti, za katero Vam bo obdarovanec vedno hvaležen.

Wiktorin & Co., Centrala: Dunaj V, Margarethenstr. 120
Tovarne: Dunaj, Svatobofice, Stavčiče. — Zalozge: TRST, ulica Acquedotto 2; Dunaj I. Graben 29; Dunaj II. Taborstrasse 17; Dunaj V. Margarethenstrasse 120; Dunaj VI. Linke Wienzeile 4; Dunaj VIII. Alserstrasse 21; Brno Lichtensteingasse 2; Budimpešta VIII. Baros utca 1; Praga Zeitnerjeva ulica, vogal Ovocnega trga.

Iz lastne kleti!

Odpri se je nova zaloga

dalmatinskih vin

I. vrste, belega in črnega, ter dalmatinskega OLJA najboljših vrst.

Trst, ul. Acquedotto 18.

Za mnogobrojni obisk se priporoča
GUSKA I RASICA.

Novo konsumno društvo

Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31

priporoča svojo gostilno

„Alla nuova Stazione“

Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja. Točna in cena postrežba.

Mehanična kleparska delavnica za kov. nske izdelke

Giusto Pilotti fu Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.

Riva Pescatori št. 14

Specijaliteta: ladjake svetilke. Posoda in škatle iz bele in kamnobarvne pločevine.

Žlebovi, cevi in zidne obloge iz vsake snovi v kosih po 2m (brez zvezave).

Obleke, suknje, površniki

se prodajajo za polovično ceno prave vrednosti. Vsak si lahko ogleda in se prepriča, ne da bi bil prisiljen kaj si kupiti.

Barriera št. 4, I. nad., desno.

Odlikovana krojačnica

Anselmo Marcorin

dobavitelj c. k. državnih uradnikov.

GOSTILNA

All' Antica Pompei

TRST trg C.

Goldoni in na istem trgu se nahajajoča se topla priporoča slovenskemu občinstvu za oblen obisk. Fran Marinšek.

POZOR trgovci in gostilničarji!

Po najnižji ceni in vsaki dan sveže

dunajske klobase

12 malih 1 K 6 velikih 2 K

Jetrne in krvave klobase se dobiva, o vsako soboto in sredo.

Za naročila se priporoča **Ivan Suban**

Trst, ul. S. Sebastiano 6.